

Reactie BTG KMBG Expertgroep op de consultatie van Ministerie van Defensie - Voorstel voor een Wet op de defensiegereedheid

Datum: 02-07-2025

Versie: 1.0 definitief

Inleiding

BTG is de Branchevereniging voor IT en Communicatie Technologie in Nederland. BTG behartigt sinds 1986 de belangen van Nederlandse bedrijven en instellingen die op grote schaal gebruikmaken van bedrijfscommunicatie. BTG organiseert hiertoe netwerkbijeenkomsten, waarbij het delen van kennis en ervaring centraal staat. BTG vertegenwoordigt haar leden bij binnen- en buitenlandse toezichthouders. De vereniging telt ruim 150 leden binnen zowel het bedrijfsleven als bij de overheid.

BTG verbindt organisaties in hun gezamenlijke belangen in het domein van ICT en Telecommunicatie. BTG organiseert daartoe structurele lobby tussen overheid, leveranciers en leden en biedt haar leden een netwerk voor ontmoeting en kennisdeling. BTG signaleert trends en vertaalt deze in relevante inhoud en activiteiten. Ledenvoordeel wordt gerealiseerd door bundeling van vraag en daarop gebaseerde dienstverlening.

Voor zakelijke gebruikers in Nederland is behoefte aan specifieke mobiele telecomdienstverlening die afwijkt van de massamarkt behoefte. Voor deze dienstverlening is op dit moment in veel gevallen nog niet een passend aanbod op de aanbieders / providers markt beschikbaar. Zakelijke gebruikers zijn voor het invullen van deze behoefte nog vaak genooddaakt om private oplossingen te creëren.

BTG heeft onder haar leden een Expertgroep opgericht geheten KMBG: Kritische Mobiele Breedband Gebruikers. Deze reactie op de consultatie is opgesteld vanuit de belangen van eindgebruikers, BTG leden voor wie mobiele communicatie een bedrijfskritisch of zelfs missie kritisch middel, waarbij mensenlevens op het spel staan, is geworden. De Expertgroep bundelt de belangen van deze kritische mobiele gebruikers en voedt BTG met inhoudelijke kennis en reacties op vigerend beleid.

Sinds 2016 heeft BTG op diverse consultaties van de overheid een reactie gestuurd met als doel de belangen van haar leden te behartigen.

De BTG vertrouwt erop dat het Ministerie van Defensie en het Ministerie van Economische Zaken – als verantwoordelijke voor de uitvoering van de Telecommunicatiewet – de belangen van de BTG leden op zorgvuldige wijze zullen afwegen tegen het algemeen belang van de gereedheidsdoelstelling van het Ministerie van Defensie.

Inhoudelijke reactie

BTG KMBG reageert in onderstaande tekst inhoudelijk op het Voorstel. In het voorstel voor een Wet op de defensiegereedheid ziet BTG een aantal aspecten die de belangen van haar leden drastisch kunnen schaden.

De samenvatting van de BTG KMBG reactie is:

- De BTG onderkent het grote belang voor Defensie van training en oefening met kritische systemen voor het realiseren van de gereedheidsdoelstellingen van Defensie. De BTG leden kunnen uit eigen ervaring bevestigen dat de praktijk vaak weerbarstiger is dan theoretische modellen doen vermoeden, en dat regelmatig gebruik van cq oefening met die kritische systemen van essentieel belang is.
- BTG is van mening dat de huidige Telecommunicatiewet reeds diverse mogelijkheden biedt om aan de gereedheidsdoelstelling van Defensie tegemoet te komen. Tegelijkertijd constateren wij dat, indien de praktische toepassing van deze wet ontoereikend blijkt, er mogelijk onvoldoende specifieke kennis en processen beschikbaar zijn binnen zowel het Ministerie van Defensie als het Ministerie van Economische Zaken en het RDI om hier adequaat op in te spelen.
- Voor de leden van de BTG is het van essentieel belang dat het gebruik van hun missie kritische communicatiesystemen zo min mogelijk wordt verstoord. Wij zijn ervan overtuigd dat er oplossingen mogelijk zijn die zowel de belangen van Defensie als die van de BTG-leden op structurele wijze kunnen waarborgen. In situaties waarin desondanks beperkingen optreden of schade ontstaat bij BTG-leden, gaan wij ervan uit dat het Ministerie van Defensie bereid is tot passende compensatie.
- BTG constateert dat er enerzijds vanuit Defensie behoefte is aan meer mogelijkheden dan wat de huidige Tw biedt om haar defensiegereedheid doelstellingen te kunnen behalen. Maar dat anderzijds er in de huidige Tw reeds diverse mogelijkheden bestaan voor afwijkend gebruik door Defensie. BTG vermoedt dat er tot nu toe onvoldoende overleg en afstemming is geweest tussen de behoeften van Defensie, de mogelijkheden binnen de huidige Tw en de inrichting van de benodigde processen om de zorgvuldige belangenafwegingen te kunnen maken.

- Gelet op het bovenstaande stelt de BTG voor om de voorgestelde bepalingen met betrekking tot de Tw vooralsnog niet in werking te laten treden. BTG verzoekt eerst nader onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden binnen de huidige wetgeving en naar eventuele tekortkomingen vanuit het perspectief van het Ministerie van Defensie.

Voor de onderbouwing van de zorgen van BTG ten aanzien van het voorstel noemen we de volgende onderdelen:

- In Artikel 3.1 van het voorstel wordt gesteld dat een nieuw toe te voegen afdeling van de omgevingswet, te weten Artikel 23.3a, dat voor de gereedstellingsactiviteiten kan worden *afgeweken van het bepaalde bij of krachtens : e. hoofdstuk 3 en de artikelen 10.13 en 10.15 van de Telecommunicatiewet*;
- Om als geheel van Hoofdstuk 3 van de Telecommunicatiewet (hierna Tw) af te kunnen wijken maakt volgens BTG een zeer grote inbreuk op de rechten en plichten van de BTG leden. Ditzelfde geldt ook voor de voorgestelde afwijking van artikelen 10.13 en 10.15 van de Tw. ;
- Bovenstaande geldt ook voor artikel 3.6 van het voorstel, waar het nieuw toe te voegen artikel 23.3d dezelfde bepaling heeft onder e.;
- Artikelen 3.5a, 3.12, eerste lid, onderdeel b, en 3.22, tweede lid, onderdeel e. van de Tw als mede het Besluit afwijkend gebruik frequentieruimte van 29-04-2025 geven volgens de BTG al veel ruimte aan het Ministerie van Defensie om aan de gereedheidsdoelstelling te kunnen voldoen zonder onnodig inbreuk te maken op de communicatiediensten van de leden;
- Afwijken van Hoofdstuk 3 en artikel 10.13 van de Tw kan tot gevolg hebben dat gebruikers van communicatienetwerken dermate hinder ondervinden dat zij hun taken niet meer veilig kunnen uitvoeren, als bijvoorbeeld wordt gekeken naar de Openbare Orde en Veiligheid, maar ook kijkend naar de communicatie middelen die de BTG leden gebruiken ten aanzien de veiligheidsmaatregelen voor hun medewerkers. Dit draagt volgens de BTG niet bij aan een weerbare maatschappij;
- Daarnaast kunnen de bepalingen in het voorstel tot gevolg hebben dat de bedrijfsvoering van de BTG leden ernstig wordt verstoord, met grote materiele dan wel financiële schade;

- Afwijken van artikel 10.15 van de Tw heeft vergelijkbare gevolgen als hiervoor beschreven. De BTG is van mening dat artikel 10.16 van de Tw het Ministerie van Defensie reeds diverse handvaten biedt om alsnog aan de gereedheidsdoelstelling te voldoen zonder af te wijken van de al bestaande wetgeving.

Daarnaast vraagt BTG zich af of het Ministerie van Defensie voldoende capaciteit, kennis en expertise in huis heeft om goed te kunnen vaststellen wat de gevolgen van een eventueel afwijken van de bepalingen in Hoofdstuk 3 van de Tw kunnen zijn, om aan de bepaling van de volgende artikelen van het Voorstel te voldoen:

- Artikel 3.5, het nieuwe artikel van de Omgevingswet 23.3b, eerste lid : *“Onze Minister van Defensie geeft de bestuursorganen die bevoegd zijn voor de toepassing of handhaving van de wettelijke voorschriften, bedoeld in artikel 23.3a, derde lid, en de daarbij betrokken belanghebbenden ten minste twee weken voor de voorgenomen uitvoering van de gereedstellingsactiviteit **op geschikte wijze kennis van dat voornemen.**” (Nadruk BTG);*
- Artikel 3.8, het nieuwe artikel van de Omgevingswet 23.3e, tweede lid, onderdelen:
 - *d. de voorzieningen die worden getroffen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te beperken;*
 - *f. de termijn waarbinnen Onze Minister de gevolgen onderzoekt van de uitvoering van de gereedstellingsactiviteit, voor zover deze rechtstreeks verband houden met het gereedstellingsbesluit, en een opgave van de daarbij te onderzoeken onderdelen van de fysieke leefomgeving;*

Naast procesmatige aspecten, zoals informatieverstrekking aan en afstemming met betreffende partijen, is ook afweging op basis van technologische co-existentie cq verstoringsaspecten van bestaande spectrum gebruikers een essentiële component voor de te maken afweging van de belangen van Defensie versus die bestaande spectrum gebruikers.

BTG stelt daarbij als belangrijke randvoorwaarde dat Defensie hiervoor de benodigde capaciteit, kennis en expertise in huis heeft om de juiste belangenafweging tussen Defensie belangen en maatschappelijke belangen te kunnen maken. De vraag is of deze randvoorwaarde door Defensie kan worden ingevuld.

Voor wat betreft de activiteiten zoals vermeld in de Bijlages, heeft de BTG de volgende opmerkingen:

Bijlage 1:

- Categorie E – Middelen, subcategorie 3 – Unmanned Systems:
 - o Bij Locatie wordt niet aangegeven welke Militaire terreinen.
 - o Bij Begrenzing is de term “Op de locaties” niet voldoende specificerend.
- Categorie J – Frequentieruimte, subcategorie Afwijkend gebruik:
 - o Bij Begrenzing is de term “Op de locaties” niet voldoende specificerend.

BTG is van mening dat deze omschrijvingen onvoldoende duidelijk zijn. Ook merkt BTG op dat er verschillende typen bestaande spectrum gebruikers zijn: gebruikers die alleen op specifieke locaties operationeel zijn (b.v. de PGN vergunning houders van de 3,5GHz band), maar ook regionaal/landelijk opererende partijen zoals Schiphol, Havenbedrijf Rotterdam, ProRail, NS, RWS, Min. JenV C2000/VMX, Entropia, Utility Connect, etc.

Bijlage 2:

- Categorie E – Opleiden en oefenen, subcategorie 3 – Unmanned Systems.
- Categorie J – Nominaal en afwijkend gebruik van frequentieruimte

Ook voor deze activiteiten vraagt BTG zich af of Defensie over voldoende capaciteit, kennis en expertise beschikt om de impact van de hier bedoelde activiteiten te kunnen beoordelen en afstemmen met de betreffende partijen.

Met vriendelijke groet,

Petra Claessen, Voorzitter BTG | Boardmember BTG Holding BV

Antoine van der Sijs, Voorzitter BTG KMBG Expertgroep

petraclaessen@btg.org | +31 655852661

Pelmolenlaan 10A | 3447 GW | Woerden

15-18
september 2025
Diverse locaties